

V KRŠKEM SLOVESNO POLOŽILI TEMELJNI KAMEN ZA ODLAGALIŠČE NSRAO

Krško, 6. Junij 2024

V četrtek, 6. junija 2024 v dopoldanskih urah, sta predsednik vlade Republike Slovenije, dr. Robert Golob in direktor ARAO – Agencije za radioaktivne odpadke, mag. Sandi Viršek slavnostno odkrila temeljni kamen za gradnjo odlagališča nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov (NSRAO) v Vrbini pri Krškem. Slavnostni govornik na prireditvi, predsednik vlade Republike Slovenije, dr. Robert Golob, je ob tem dejal: “Karkoli počnemo, počnemo z mislijo na prihodnje generacije.”

Odlagališče NSRAO je največji in najobsežnejši projekt ARAO. Gre za projekt, ki je tudi projekt državnega pomena, saj se s tem uresničuje strateški cilj, da ljudi in okolje zaščitimo pred nepotrebni učinki ionizirajočih sevanj. Kot trajna rešitev je zato odlagališče nujno potrebno, saj bodo le tako zagotovljeni pogoji za dolgoročno ravnanje z nizko- in srednjeradioaktivnimi odpadki v Sloveniji.

Premier je na slovesnosti v svojem nagovoru poudaril, da vlada od začetka mandata podpira investicije v znanje in podnebne politike. »Če želimo izpeljati zeleni prehod, moramo najprej nasloviti vprašanje nizkoogljičnih virov energije. Zeleni prehod ne more temeljiti samo na varčevanju ali odrekanju, ampak na njuni kombinaciji, predvsem pa na obilici nizkoogljičnih virov energije,« je dejal. Ob tem je dodal, da z zagonom projekta izgradnje odlagališča NSRAO vlada razmišlja o prihodnosti. »Karkoli počnemo, moramo ob tem misliti na prihodnje generacije. Ne smemo pozabiti, da imamo do njih odgovornost, « je dejal predsednik vlade dr. Robert Golob.

Direktor ARAO, mag. Sandi Viršek je ob odkritju temeljnega kamna dejal: »Res sem vesel, da smo prišli do trenutka, ko smo odkrili temeljni kamen za odlagališče NSRAO. V projekt odlagališča je bilo že do sedaj vloženega veliko truda in energije. Gre za jedrski objekt, ki zahteva posebno pozornost tako pri umeščanju kot načrtovanju, seveda pa tudi naprej med samo gradnjo, obratovanjem in zaprtjem. Z veliko hvaležnostjo se zato oziram nazaj in se zahvaljujem vsem, ki so kakorkoli pripomogli k uspešnosti projekta. S ponosom gledam na delo ARAO v poteklem obdobju, saj menim,

da smo izpolnili cilje, ki smo si jih zastavili. Pričetek gradnje takega objekta je pomemben dogodek tako za ARAO, lokalno skupnost, kot tudi državo.«

Projekt izgradnje odlagališča je izjemno pomemben tudi za lokalno skupnost, saj kot je goste nagovoril **župan Mestne občine Krško Janez Kerin**, gre za pomemben mejnik za lokalno skupnost in prihodnje generacije. Ob tem je dodal, da prihodnje odlagališče predstavlja plod dolgoletnega načrtovanja, sodelovanja in prizadevanj številnih strokovnjakov, institucij in organizacij. Njegov namen pa je zagotoviti varno, učinkovito in trajnostno rešitev za ravnanje z nizko- in srednjeradioaktivnimi odpadki. "Varnost naših prebivalcev in okolja je naša najvišja prioriteta in prepričan sem, da bo to odlagališče doseglo najvišje standarde varnosti in kakovosti." je še dodal.

Z deli na gradbišču smo pri ARAO pričeli avgusta lani, v okviru infrastrukturne ureditve pa izvedli sanacijo dovozne ceste do gradbišča odlagališča s pločniki, kolesarsko stezo s pripadajočimi priključki in javno razsvetljavo ter ureditev vodovoda, telekomunikacij in električne energije. Vzpostavili smo tudi fizično in tehnično varovanje jedrskega objekta.

Z najboljšim in najzahtevnejšim delom projekta, gradnjo jedrskega dela bomo predvidoma začeli letos poleti. Gradnja bo obsegala izgradnjo tehnološkega in upravno-servisnega objekta, izdelavo odlagalnega silosa, hale nad silosom ter montažo portalnega dvigala.

Investicija gradnje jedrskih objektov znaša slabih 93 milijonov evrov, gradnja pa bo predvidoma trajala 42 mesecev. Izbrani izvajalec za gradnjo je konzorcij z vodilnim partnerjem Riko d.o.o. iz Ljubljane in partnerji Kolektor CPG, Nova Gorica, CGP, Novo mesto in Kostak, d.d. iz Krškega.

Predvidene faze izgradnje odlagališča nizko- in srednjeradioaktivnih odpadkov (NSRAO)

V letih 2024, 2025 in 2026 je predvidena gradnja upravno-servisnega objekta, izvedba podpornega zidu odlagalnega silosa (diafragma), izkop odlagalnega silosa in izvedba vseh betonskih del v okviru odlagalnega silosa, vključno s stopnišči. Predvideni so tudi temelji za začetek montaže hale odlagališča. Gradnja tehnološkega objekta bo potekala v letih 2025 in 2026.

Konec leta 2025 oz. v začetku leta 2026 se predvideva pričetek gradnje hale nad silosom in dobavo ter montažo portalnega dvigala, v letu 2027 pa zaključek gradnje in začetek poskusnega obratovanja.

Pri ARAO načrtujejo, da bodo leta 2027 v odlagališče odložili prve radioaktivne odpadke, torej slovensko polovico odpadkov iz NEK in institucionalne odpadke iz Centralnega skladišča radioaktivnih odpadkov v Brinju pri Ljubljani.

Najpomembnejši mejniki v projektu odlagališča NSRAO

- *2004 prva prostorska konferenca*
- *2009 sprejet državni prostorski načrt s strani Vlade, ki potrdi lokacijo Vrbina in koncept odlaganja*
- *2019 osnutek predhodnega soglasja h gradnji odlagališča NSRAO s strani Uprave za jedrsko varnost RS*
- *2021 pridobitev okoljevarstvenega soglasja za odlagališče NSRAO*
- *2022 izdano soglasje h gradnji odlagališča NSRAO s strani Uprave za jedrsko varnost RS*
- *2023 pravnomočno gradbeno dovoljenje za gradnjo infrastrukturnih objektov in jedrskih objektov odlagališča*
- *2023 začetek gradnje infrastrukturnih objektov*
- *2024 začetek gradnje jedrskih objektov*
- *2027 pričetek poskusnega obratovanja*

Značilnosti odlagališča

Gre za pripovršinsko odlagališče z odlagalno enoto v obliki silosa. Odlagalni silos bo imel notranji premer dobrih 27 metrov in bo globok 56 metrov. Vsi odpadki bodo zloženi v 990 betonskih zabojskih, kar zadošča za celotno načrtovano proizvedeno količino radioaktivnih odpadkov v Sloveniji do konca obratovanja NEK (2043) – slovenska polovica odpadkov iz obratovanja in razgradnje NEK in slovenski NSRAO, ki nastajajo v industriji, medicini in raziskovalnih ustanovah.

Betonski zabojski bodo odloženi v odlagalni silos s pomočjo portalnega dvigala. Odložiti bo mogoče 10 plasti zabojskih z odpadki, v vsaki plasti bo 99 zabojskih.

Vmesni prostor med zabojski bo zapolnjen s tesnilnim materialom. Ko bo silos poln, bo zaprt z betonskim pokrovom in debelo plastjo gline. Odloženi odpadki bodo tako zaščiteni z več-pregradnim sistemom umetnih in naravnih pregrad. Tak sistem je mednarodno priznan kot ustrezen in

arao

odlagališče, zgrajeno na tak način, predstavlja zanemarljiv vpliv na ljudi in okolje, kar je bilo dokazano z obsežnimi varnostnimi analizami v postopku pridobitve okoljevarstvenega soglasja, soglasja h gradnji in gradbenega dovoljenja. Varnostne analize se bodo izdelovale tudi pred pričetkom obratovanja, pred zapiranjem pa tudi med samim obratovanjem odlagališča. Glede na potrebe je na lokaciji možno zgraditi tudi več odlagalnih silosov.

ARAO – Agencija za radioaktivne odpadke